

Avrupa'da Yükselen İrkçilik: Pegida Örneği

The Rising Racism in Europe: Example Of Pegida

M. Nail ALKAN*

Özet

Soğuk Savaş sonrası dönemde Avrupa Birliği ülkelerinde ırkçı yaklaşımlar yoğun bir şekilde uluslararası arenada yer almaya başlamıştır. Genel olarak yabancı düşmanlığı ve ırkçılık denilince Avrupa'da akla gelen ilk ülke Almanya olmaktadır. Ancak 2014 yılında yapılan Avrupa Parlamentosu seçimleri göstermiştir ki bu yaklaşımlar sadece Almanya ile sınırlı değildir. Avrupa Birliği ülkelerinin tamamına yakınında yabancı düşmanlığı ve ırkçılık gündem güne artmaktadır. Bugüne kadar ırkçılık İslam karşıtlığı şeklinde Avrupa'daki aşırı sağ siyasi partilerin söylemlerinde gündeme gelmiştir. Bugün söz konusu yaklaşımları Eylül 2014'te oluşan Pegida adlı hareket kullanmaktadır. Bu makalede son dönemde Avrupa Birliği ülkelerinde yükselen yabancı düşmanlığı, İslam karşıtlığı ve ırkçılık bağlamında Pegida hareketi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa, İrkçilik, İslamofobi, Aşırı Sağ Partiler, Pegida.

Abstract

The racist approaches has began to take place on international area intensively after Cold-War period in the European Union countries. Generally, when we think about xenophobia and racism in Europe, Germany becomes the first country that comes to mind. However, the European Parliament Election in 2014 has shown that the racist approaches are not restricted to Germany. Xenophobia and racism are increasing day by day in nearly all the European Union countries. So far, the racism has been raised as a form of Islamophobia in expressions of far-right parties in Europe. Today the movement, which arised in September 2014 and called Pegida, has started to use these approaches. In this article the Pegida movement will be examined in the context of rising Islamophobia, racism and xenophobia in the European countries recently.

Key Words: Europe, Racism, Islamophobia, Far-right parties, Pegida

Giriş

Avrupa kıtasında özellikle Avrupa Birliği üyesi ülkelerde 21. yüzyılın başlangıcından itibaren aşırı sağcı partilerin yükselişe geçtiği görülmektedir. Sürecin başlangıcında daha çok Avusturya ve Fransa'da etkili olan bu tehditkâr durum günümüzde neredeyse tüm Avrupa ülkelerini sarmış durumdadır. Birçok yazar Avrupa'da aşırı sağcı partilerin yükselişinin nedenini 2008 yılında ABD'de başlayıp dünyaya yayılan küresel ekonomik kriz olarak görmesine rağmen tek nedenin bu olmadığı aşikârdır. Örneğin; İspanya 2008 yılı küresel ekonomik krizinden en çok zarar gören ülkelerden biri olmasına rağmen sağ popülist partiler ön plana çıkmamıştır.

* Doç. Dr., Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, E-mail:nailalkan@gazi.edu.tr

Gazi

Akademik
Bakış
275
Cilt 8 Sayı 16
Yaz 2015

Buna karşın ekonomik krizden çok da etkilenmeyen Finlandiya ve Avusturya gibi ülkelerde ise aşırı sağ partiler yükselişe geçmiştir. Bu nedenle işsiz olan ve düşük gelirli kişilerin aşırı sağ partilere oy verdiğini empirik olarak kanıtlamak zordur. En genel çerçeveden, tarihsel süreçte incelediğimizde dünyada etkili olan ekonomik krizler ertesinde aşırı sağcı ve ırkçı politikaların yükselişe geçtiği doğrudur ancak küreselleşmeyle birlikte günümüzde yaşanan aşırı sağın yükselişi sadece ekonomik açıdan açıklanacak kadar küçük boyutta değil; güvenlikten kültür ve kimlik anlayışına kadar her alandan beslenen bir yapıdadır. Öyle ki konuyla ilgili yapılan analizlerin birçoğunda aşırı sağın yükselişiyle, İkinci Dünya Savaşı ertesinde başlayan Avrupa Bütünleşmesi projesinin tarihindeki en ciddi tehdit ile karşı karşıya olduğu ifade edilmektedir.

Dönemsel Açıdan Avrupa'da Aşırı Sağ Partiler

Aşırı sağ partiler uluslararası arenada kimi zaman ön plana çıkmış kimi zaman sessizliğe bürünmüştür. 1930'lu yıllar aşırı sağ partilerin revaçta olduğu bir dönem olmuştur. Bu dönemde aşırı sağ partilerin ortak paydası ekonomik kriz sonrası yaşanan buhran ve Yahudi karşıtlığıdır¹.

Ancak İkinci Dünya Savaşı sonrasında faşist politikaların merkez üssü haline gelmiş Almanya'nın yenilmesi, daha hoşgörülü ve istikrarlı siyasi yapıların gelişmesine önyak olmuştur. Savaşın sona ermesiyle birlikte ırkçılık, ülkelerin politika olarak ve siyasilerin de söylem olarak kaçındığı bir yapı haline almıştır. Farklı ekonomik gelişme modellerinin oluşması ve savaşın izlerini silme çabaları aşırı sağcı partilerin bu süreçte uluslararası arenada kendilerine yer bulamamasıyla sonuçlanmıştır. 1950'ler Avrupa'da Birlik düşüncesi etrafında şekillenirken 1960'lardan itibaren aşırı sağ partilerin Avrupa'da yeniden etkili olmaya başladığı görülmektedir. 1960'lar aynı zamanda göçmenlerin özellikle işgücü olarak Avrupa'ya gelmeye başladıkları döneme denk düşmektedir. Soğuk Savaş'ın en etkili dönemi olarak adlandırabileceğimiz bu yıllarda göçmenlere karşı bakış masumane bir şekilde gelişmemiş, göçmenler 1970'li yıllardan itibaren Avrupa'da baş gösteren istihdam sorunlarının, kültürel değişimlerin ve toplumsal memnuniyetsizliklerin kaynağı olan bir unsur olarak görülmeye başlanmıştır. Bu durumun aşırı sağcı partilerin ekmeğine yağ sürdüğü söylenebilir. Zira aşırı sağcı partilerin söylemleri toplumdaki hoşnutsuzluğun sebebi olarak yabancıları işaret etmiştir. Aşırı sağcı partilerin ayak sesleri özellikle 1980'li yıllardan itibaren duyulmaya başlanmıştır. Bu dönemde Avusturya, İsviçre ve İtalya'da koalisyon hükümetlerinin ortağı ya da destekçisi olarak siyasi arenada yer almışlardır². Aşırı sağ partiler yerleşik siyasi partilerin kendilerini görmezden geldiği yılların acısını çıkarırmışçasına günden günde güçlenmeye başlamışlardır. Soğuk Savaş sonrası süreçte kurulan "Yeni Dünya

1 Selen, Öner; "Avrupa'da Yükselen Aşırı Sağ, Yeni 'Öteki'ler Ve Türkiye'nin AB Üyeliği", Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi Cilt:13, No:1, 2014, s.165.

2 Ibid.

Görüş

Akademik
Bakış

276

Cilt 8 Sayı 16
Yaz 2015

Düzeni" küreselleşmenin etkisiyle gelişirken dünyada kalıplaşmış anlayışların yıkılmasına vesile olmuştur. Artık bir ülkede yaşanan bir ekonomik kriz sadece o ülke ile sınırlı olmamaya, tüm dünya ülkelerini etkilemeye başlamıştır. Toplumsal olarak homojen yapıdaki halklar değişik kültürlerle karşı karşıya kalmışlardır. Algılar değişmeye başlamış, zamanla kendinden olmayarı "ötekileştirme" eğilimi doğmuştur. En tipik örnekle güvenlik alanındaki yeni anlayış çerçevesinde özellikle Avrupa kıtasında oldukça büyük bir nüfusa sahip olan göçmenler farklı algılanmaya başlanmıştır. Bu durum önce ırkçılığı körüklemiş; ırkçı politikalar ise 11 Eylül olaylarının ertesinde İslamofobi'ye dönüşmüştür.

Avrupa'da aşırı sağ partiler çeşitli sınıflandırmalar içerisinde yer almaktadır. Üzerinde anlaşılmış ortak bir sınıflandırma kriteri olmaması yanında Avrupalı yazarlar tarafından en çok dile getirilen ayrımlardan biri, aşırı sağ partileri neo-faşist kökenli eski partiler ve yeni popülist partiler olarak ikiye ayıran sınıflandırmadır.³ Yapılan diğer bir sınıflandırma da aşırı sağcı parti ve sağ popülist parti ayrımıdır. Aşırı sağcı partiler ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve İslamofobiye ilişkin söylemlerini açıkça ifade ederken sağ popülist partiler seçim programlarında açıkça ırkçı söylemlere yer vermemektedir. Tabiri caizse milliyetçi politikalarına muhafazakar bir kılıf geçirdikleri görülmektedir.⁴ Sağ partiler kendilerini "3. Halk Partileri" olarak tanımlamaktadır. Bu partilerin hemen hemen tüm sosyo-ekonomik sınıftan gelen destekçileri mevcuttur. Hollanda, Fransa ve İsviçre'de sağ popülist partiler oldukça güçlü, Almanya ve Lüksemburg'da çok zayıf, İrlanda ve İspanya'da ise neredeyse yok durumdadır.⁵ Aşırı sağcı ve sağ popülist partiler ekonomik krizler mevcutken dahi, daha çok kültürel ve toplumsal sorunları ön plana çıkarmaktadır. Bu partilere yönelik yapılan eleştirilerin başında ekonomik ve sosyal politika konularına gerektiği kadar önem verilmemesi gelmektedir. Diğer taraftan sağ popülist partilerin ekonomik krize karşı sundukları belirli bir strateji olmamasına rağmen ulusal açıdan içe dönme vurgusu ve küreselleşme karşıtlığı söylemlerinin ekonomik politikalara yönelik olduğu belirtilmektedir.⁶ Siyasi geçmişi daha uzun olan yerleşik muhafazakar partiler ekonomi politikalarıyla aşırı sağ ve sağ popülist partilerin oylarını kendilerine çekmeye çalışmaktadır. Ancak yerleşik siyasi partilerin başarısızlığı aşırı sağ partilerin başarısını beraberinde getirmektedir.⁷

Bir toplumda işsizliğin artması, yaşam standartlarının eskiye oranla daha düşük hale gelmesi ve ekonomi politikalarından duyulan rahatsızlık in-

3 Cesáreo Rodríguez-Aguilera, "The Rise of The Far Right in Europe", IEMD Mediterranean Yearbook, 2014, s. 180.

4 Timo Lochocki, "Rechtspopulismus in Westeuropa Erklärungen für den Erfolg rechtspopulistischer Parteien in Westeuropa im Auftrag des Mediendienstes Integration", Medien Dienst Integration Paper, Mayıs 2014, s. 3.

5 Ibid.

6 Florian Hartleb, "Gegen Globalisierung und Demokratie. Die NPD als eine neue soziale Bewegung im europäischen Kontext?", Zeitschrift für Parlamentsfragen, 2009, s.115.

7 Lochocki, a.g.m., s. 7.

Gazi

Akademik
Bakış

277

Cilt 8 Sayı 16
Yaz 2015

sanları iktidardaki siyasi partiler dışında yeni bir partiye, politik söyleme, alternatif yaklaşım ve çözüme yöneltmektedir. 20. yüzyılın sonlarından itibaren Avrupa'da etkili olmaya başlayan bu durum bir anlamda aşırı sağcı görüşlerin bir daha uyumamak üzere kış uykusundan uyanmaya başlamasını sağlamıştır. Genel kanı aşırı sağın yükselişiyle sosyo-ekonomik değişim düzeyi arasında kuvvetli bir bağlantı olduğu yönündedir.⁸ Söz konusu bu değişimin hızının kişilerin tüketim, üretim, eğlence, medya, eğitim, seyahat ve siyaset gibi alanlarda yaşamları üzerinde büyük etkiye sahip olan küreselleşme süreci ile hızlandığı ifade edilmektedir.⁹ 1990'lı yıllara gelindiğinde aşırı sağ görüşlerin yükselişe geçmesiyle göçmenlere yönelik algılar ırkçılık ve yabancı düşmanlığı söylemlerine kaymaya başlamıştır. Almanya'da 1992 yılında 3 Türk'ün öldüğü Mölln ve 1993 yılında 5 Türk'ün öldüğü Solingen faciaları bu süreçteki en tipik örneklerdendir. Göçmenlerin dahil oldukları toplumsal sisteme entegre olamamaları sonucu ortaya çıkan güvensizlik duygusu yabancı düşmanlığı söylemlerinin temelini oluşturmuştur. 2000'li yıllara dünya milenyum çağı olarak girerken Avrupa kıtası ırkçılık sorunlarıyla girmek zorunda kalmıştır.

Milenyum Çağı'nda ırkçılık ve İslamofobi

2000'li yılların başında Avrupa'da ırkçılık dendiği zaman akla gelen ilk isim Avusturyalı Jörg Haider'dir. Haider'in başkanı olduğu Avusturya Özgürlük Partisi (FPÖ- Freiheitliche Partei Österreichs) 1999 yılındaki seçimlerin ardından %27 oy oranıyla hükümet ortağı olmuştur. Haider, ırkçılık ve yabancı düşmanlığını körükleyen söylemleriyle tanınan bir siyasetçi olması nedeniyle başta Avrupalı ülkeler olmak üzere dünyanın tepkisini çekmiştir. Çünkü bu döneme kadar hiçbir Avrupalı siyasetçi ırkçı söylemleri bu kadar açıkça dile getirmemekteydi. Ayrıca Haider'in Adolf Hitler gibi Avusturyalı olması yanında Hitler'in politikalarına sempati duyması ve daha birçok özelliği Avrupa kıtasında kafalarda soru işaretlerinin oluşmasına ve Haider'e karşı sert tepkilerin doğmasına neden olmuştur. Tüm Avrupa, Haider'in liderliğindeki Avusturya Özgürlük Partisi'nin, Hitler liderliğindeki Nasyonal Sosyalist Parti'ye dönüşmemesi için büyük çaba göstermiştir. Verilen şiddetli tepkiler sonucu Haider istifaya mecbur bırakılmıştır. ırkçı söylemlerle gündem yaratan diğer tipik bir isim de Jean-Marie Le Pen'dir. Le Pen'in 2002 yılında Fransa'da yapılan cumhurbaşkanlığı seçiminde sol parti adayını geçerek ikinci tura kalması Avrupa'yı Haider'den sonra bir kez daha sarsmıştır. Bu beklenmeyen sonuç bir anlamda Avrupa'da ırkçı söylemlerin halktan da destek bulduğunu kanıtlamıştır. ABD'de yaşanan 11 Eylül olayları yabancı düşmanlığı ve ırkçılık sorunun daha da şiddetlenmesine neden olmuştur. Tabii burada değinilmesi gereken esas nokta yabancı düşmanlığı söyleminin daha çok Müslümanlara yönelik düşmanlık

8 Montserrat, Guibernau, "Migration and The Rise of The Radical Right", Policy Network Paper, Mart 2010, s.5.

9 Ibid.

halini almaya başlamasıdır. Özellikle Avrupa'daki Müslümanlar kendilerine yönelik oluşan olumsuz havadan oldukça etkilenmişlerdir. Avrupa'daki siyasi partiler İslamofobiye bir seçim malzemesi şeklinde kullanarak ve konuyla ilgili ağır söylemler ile adeta ateşe körükle gitmişlerdir.

11 Eylül olayları öncesinde de ABD ve Avrupa ülkelerinde İslamofobi eğiliminin olduğu ifade edilebilir ancak 11 Eylül ile yaşananlar bu konuda bir kırılmaya yol açmış, yeni gelişmeleri beraberinde sürüklemiştir.¹⁰ 11 Eylül ertesinde siyasilerin söylemlerinin daha da sertleşmesi ve güvenlik politikalarında Müslümanları hedef alan bir yaklaşım içerisine girmeleri daha önce Müslümanlara karşı önyargısı bulunmayan insanlarda bile bir önyargının doğmasına neden olmuştur.¹¹ Avrupa'da aşırı sağ partilerin yükselişi de bu duruma eklenince ırkçılık gibi İslamofobi de önüne geçilemeyen bir hızla Avrupa kıtasına iyice yayılmıştır. Özellikle aşırı sağ partiler kendi propagandaları için ırkçılık kadar İslamofobiye de kullanmışlardır. 2004 yılında Madrid'de banliyö trenlerinde ve 2005 yılında Londra Metrosu'nda bombaların patlaması, kendilerini radikal İslamcı¹² olarak adlandıran terörist gruplar tarafından üstlenilince Avrupa'da İslamofobi daha da artmıştır. Avrupa'da kimi zaman aşırı sağcı parti liderlerinin söylemlerinde kimi zaman toplumda Müslümanlara yönelik önyargılarla ortaya çıkan İslamofobi Danimarka'da karikatür krizi ile kendini bir kez daha göstermiştir. 30 Eylül 2005 tarihinde Danimarka'da yayın yapan Jyllands-Posten isimli gazete, Hz. Muhammed'i tasvir eden karikatürler yayımlamıştır. Aynı karikatürler 2006 yılının başında İsveç, Norveç, Belçika, Fransa, Almanya, İtalya, İspanya ve Hollanda gazetelerinde de yayımlanmıştır. Tüm dünyada tepkiyle karşılanan bu duruma rağmen Avrupalı yetkililerin sağduyulu davranmak yerine olayı iyice körükleyecek bir tutum takındıkları görülmüştür. 2005 yılında Avrupa İrkçilik ve Yabancı Düşmanlığını İzleme Merkezi (EUMC- European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia) tarafından yayınlanan "Avrupa Birliği'nde Müslümanlar: Ayrımcılık ve İslamofobi" adlı raporda Müslümanların sözlü tehditlerden fiziksel saldırılara kadar değişen İslamofobi eylemlerine maruz kaldıklarına, Müslümanlara karşı düşmanlığın daha geniş kapsamda, göçmenlere ve azınlıklara yönelik yabancı düşmanlığı ve ırkçılık bağlamında, ele alınması gerektiğine dikkat çekilmektedir¹³. Daha karikatür krizinin etkileri geç-

10 Levent Baştürk, "5 Soruda İslamofobinin Nedeni ve Yükselişi", <http://www.yeniakit.com.tr/haber/5-soruda-islamofobinin-nedeni-ve-yukselisi-50689.html>, 4 Şubat 2015 (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 03.03.2015.

11 Ibid.

12 Radikal İslamcılık, tek kutuplu hegemonik dünya düzenine karşı bir tepki olarak ortaya çıkan bir ideolojik çatışmanın tarafıdır. Bkz., Mehmet Seyfettin Erol ve Emre Ozan "İdeoloji ve Dış Politika", Dış Politika Analizinde Teorik Yaklaşımlar: Türk Dış Politikası Örneği, (ed.) Ertan Efeğil ve Mehmet Seyfettin Erol, Ankara: Barış Kitabevi, 2012, s. 356.

13 Ayrıntılı bilgi için bkz.: EUMC Annual Report, "Racism and Xenophobia in the EU Member States", http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/103-ar05p2en.pdf, 2005.

Gazi

Akademik
Bakış

279

Cilt 8 Sayı 16
Yaz 2015

meden 2009 yılının sonuna doğru İsviçre’de minare referandumu yapılmıştır. Mevcut minareler dışında yeni minarelerin inşaatını yasaklayan referandum İsviçre’deki aşırı sağ parti Halk Partisi (SVP-Schweizerische Volks Partei) girişimiyle gerçekleştirilmiştir. Referandum sonucunda İsviçre halkı %57,5 oranında yeni minare yapımına karşı oy kullanmıştır. Yine 2010 yılında Fransa’da topluma açık yerlerde yüzün bir çarşaf ya da örtü ile kapatılmasını yasaklayan kanun yürürlüğe girmiştir. Hatta kanuna rağmen burka ve peçeli çarşaf giyenlere 150 Avro para cezası verilmiştir. Fransa’da kanun tasarısının kabul edilmesi ertesinde Avrupa’daki aşırı sağ partiler benzer uygulamaları kendi ülkelerinde de başlatmak için girişimde bulunmuşlardır. Örneğin; İtalya’da aşırı sağ parti Kuzey Ligi partisi peçe ve burkanın yasaklanmasını öngören bir yasa tasarısının meclis gündemine alınmasını sağlamıştır¹⁴. Avrupa’da İslamofobi ve ırkçılık bağlamındaki en çarpıcı örneklerden biri de Almanya Merkez Bankası eski yönetim kurulu üyesi Thilo Sarrazin’in 2010 yılında çıkardığı “Almaya Kendini Yok Ediyor (Deutschland schafft sich ab: Wie wir unser Land aufs Spiel setzen)” adlı kitabındaki ifadelerdir. Sarrazin kitabında Müslümanların Alman toplumuna uyum sağlamadıklarını, eğitim düzeyi düşük göçmenlerin Almanya’yı olumsuz şekilde etkilediğini iddia etmiştir. “Müslümanlar kadar güçlü biçimde suça ve refah devletinin yardımlarına bağlı olan başka bir göçmen grubu yok”¹⁵ diyen Sarrazin’in yabancı düşmanlığı, ırkçılık ve İslamofobi içerikli kitabının piyasa çıktıktan kısa bir süre sonra Almanya’nın en çok satan kitapları arasında yerini alması dikkat çekici diğer bir boyuttur. 2011 yılında Hollanda’da Parlamentonun alt kanadı Temsilciler Meclisi’nin İslami kurallara uygun olarak hayvan kesiminin yasaklanmasını ilişkin yasa tasarısı hazırlanması gibi girişimler Avrupa’da farklı dine mensup göçmenlere yönelik ayrımcılığın ve ötekileştirmenin her alanda mevcut olduğunun kanıtı olarak değerlendirilebilir. Avrupa’da İslamofobi, ırkçılık ve yabancı düşmanlığının hızla yayılması felaketleri de beraberinde sürüklemiştir. 22 Temmuz 2011 günü Norveç’te Oslo şehri ve Utoya adasında Anders Behring Breivik tarafından toplam 77 kişinin ölümüne ve 242 kişinin yaralanmasına neden olan iki terör saldırısı gerçekleştirilmiştir. Breivik, saldırıları düzenlemeden önce internette yayınladığı “2083 - A European Declaration of Independence (2083 - Bir Avrupa Bağımsızlık Bildirgesi)” başlıklı 1516 sayfalık manifestosunda İslam karşıtlığını, “Avrupa’da İslam’ı ve Müslümanlar istemiyoruz”, “İslam dini, dünyanın ilerlemesinin açık bir düşmanıdır”¹⁶ ifadeleriyle belirtmiştir. Avrupa’da yabancı düşmanlığı, ırkçılık ve İslamofobinin yaygınlaşmasında en önemli etken olan aşırı sağ görüşler

14 Zeynep Songülen İnanç, Selvet Çetin, “Avrupa’nın Kendine Dönen Silahı: Dışlayıcılık ve Ayrımcılık”, SDE Analiz, Aralık 2011, s. 14.

15 Oğuzhan Yanarışik, “Yükselen İrkçılık ve İslamofobi Gölgesinde Yaşayan Avrupa Türkleri: Almanya Örneği”, Yeni Türkiye No: 54, 2013, s. 2914.

16 Norveç’te Terör ve Breivik’in Manifestosu”, Polis Akademisi, Uluslararası Terörizm ve Sınırşan Suçlar Araştırma Merkezi, Kasım 2012, s. 3.

2014 yılında gerçekleştirilen Avrupa Parlamentosu seçimlerinde bariz bir şekilde -yeniden- gözler önüne serilmiştir. Bu zamana kadar Avrupa'nın kabul etmediği belki de kabul etmek istemediği gerçekler itiraza yer bırakmayacak şekilde seçim sonuçlarına yansımıştır.

Tablo 1. AP 2009 ve AP 2014 Seçimleri Karşılaştırmalı Tablosu

Siyasi Parti veya Siyasi Grup	2014		2009		2009-2014 Fark
	(Tahmini) Sandalye Sayısı	(Tahmini) Oy (%)	Sandalye Sayısı	Oy (%)	Sandalye Sayısı (+/-)
EPP	214	28,50	265	36,00	-51
S&D	191	25,43	184	25,00	+7
ALDE	64	8,52	84	11,40	-20
YEŞİLLER/EFA	52	6,92	55	7,4	-3
ECR	46	6,13	54	7,3	-8
GUE/NGL	45	5,99	35	4,7	+10
BAĞIMSIZLAR	41	5,46	27	3,6	+14
EFD	38	5,06	32	4,3	+6
DİĞER	60	7,99			
Toplam	751	100	736	100	

Kaynak: İKV Değerlendirme Notu No: 84

Daha önceki Avrupa Parlamentosu seçimleri ile kıyaslandığında 2014 seçimlerinde aşırı sağ partilerin oy oranlarının artması esasen beklenen bir sonuç olmuştur. Çünkü 2009 yılında yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerinde küresel ekonomik krizin etkileri yeni yeni kendisini gösterirken aradan geçen yıllarda krizin sebep olduğu işsizlik ve istikrarsızlık gibi sorunlar toplumlara daha derinden etkilemeye başlamış, bu bağlamda göçmenlere yönelik ırkçı yaklaşımlar da yükselişe geçmiştir. Bu yükselişe paralel olarak oy oranlarını artıran aşırı sağ partiler içinde en bariz örnekler Almanya ve Yunanistan'da kendisini belli etmiştir.¹⁷ Almanya'da Milliyetçi Demokratik Partisi ve Yunanistan'da Altın Şafak Partisi ilk defa Avrupa Parlamentosu'na milletvekili göndermeyi başarmıştır.¹⁸ Bu duruma son dönemde gündeme oturan Pegida hareketi de eklenince Almanya, yabancı düşmanlığı dendiği zaman Avrupa'da akla gelen ilk ülke olma özelliğini kolay kolay elden bırakmayacak gibi gözükmektedir. İrkçilik ve İslamofobi ile beslenen Pegida hareketi Avrupa'da yükselen ırkçılığın somut örneği olarak dünyaya kendisini göstermektedir.

¹⁷ Melih Özsoz, "2014 Avrupa Parlamentosu Seçimlerinin İlkleri, Enleri, Aşırıları, Kazananları ve Kaybedenleri", İKV Değerlendirme Notu No: 84, Haziran 2014, s. 11.

¹⁸ Ibid.

Gazi

Akademik Bakış
281
Cilt 8 Sayı 16
Yaz 2015

Tablo 2. 2014 AP Seçimlerinde Aşırı Sağ Partiler

Ülke/Aşırı Sağ Partiler	2014		2009		2009-2014 Sandalye Sayısı Değişimi
	Oy Oranı (%)	Sandalye Sayısı	Oy Oranı (%)	Sandalye Sayısı	
Avusturya -BZÖ -FPÖ	20,2	4	17,3	2	+2
Belçika -Fnp -PP -VB	6,4	1	11,2	2	-1
Bulgaristan -Ataka	3,0	0	12	2	-2
Danimarka -DF	26,6	4	14,8	2	+2
Fransa -FN	25,0	24	6,3	3	+21
Almanya -NDP -REP	1,0	1	1,3	0	+1
Yunanistan -LAOS -XA	12,1	3	7,7	3	+1
Macaristan -Jobbik	14,7	3	14,8	3	0
İtalya -LN	6,2	5	10,2	9	-4
Hollanda -PVV	13,2	4	17	5	-1
Romanya -PRM	2,7	0	8,7	3	-3
Slovakya -L'SNS -SNS	5,3	0	5,6	1	-1
İsveç -SD	9,7	2	3,3	2	-2
İngiltere -BNP	1,1	0	6,0	2	-2

Kaynak: İKV Değerlendirme Notu No: 84

Bir İrkçılık Hareketi Olarak Pegida

Pegida, ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve İslamofobi'yi bünyesinde barındıran bir hareket olarak son dönemde en dikkat çekici oluşumlardan biri halini almıştır.

İlk olarak Almanya'da ortaya çıkan ve daha sonra bazı Avrupa Birliği ülkelerinde de kendini gösteren Pegida (Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes / Batı'nın İslamlaşmasına Karşı Yurtsever Avrupalılar) hareketi 20 Ekim 2014 tarihinden itibaren bir yeni fenomen olarak dünya gündemine oturmuştur. İsminden de anlaşılacağı üzere İslamofobi'yi yani İslam karşıtlığını kendisine konu edinmiş olan bu hareket Avrupa'da zaten yaygın olan İslamofobi'yi daha da körüklemiştir. Pegida'nın ortaya çıkışı, DEAS'ın Kobani saldırısı sonrasında Almanya'nın Dresden şehrinde iki grubun çatışması ile olmuştur. Bu durumdan rahatsız olan ve Ortadoğu'daki çatışmanın yansımalarının Alman topraklarında yaşanmasını protesto etmek amacıyla bir araya gelen yaklaşık 300 kişilik grubun Dresden sokaklarına çıkması aynı zamanda Pegida'nın da ilk gösterisi olmuştur.¹⁹ Pegida bu gösterisinin ardından her Pazartesi toplanmaya başlamıştır. Pegida'nın Pazartesi yürüyüşlerine katılım oranı Ekim ayından itibaren gün be gün yükselmiş, Ocak 2015'te toplam 25.000 kişinin Pegida yürüyüşlerinde yer aldığı görülmüştür.

Peki binlerce kişinin Pegida hareketine katılmasının nedeni nedir? Bu soruya 21 Ocak 2015 tarihine kadar hareketin sözcülük görevini yürüten Lutz Bachmann şöyle cevap vermektedir: Bachmann'a göre Pegida kimsenin cesaret edemediği konuları gündeme getirdiği için insanlar bu hareketi desteklemektedir.²⁰ Pegida'nın dikkat çekmek istediği ve hedefindeki konuların başında İslam, siyasi partilerin politikaları ve medyanın tutumu²¹ gelmektedir.²² Pegida hareketinin sözcüleri her ne kadar İslam'a karşı olmadıklarını söyleseler de hareketin söylemlerinde İslam ve Müslümanlara karşı nefret dolu ifadeler göze çarpmaktadır. Esasen hareket Batı'nın İslamlaşması korkusuyla ve endişesiyle insanları etrafında toplamayı başarmış durumdadır. Bu bağlamda Alman topraklarında bir inanç savaşının yürütülmesine karşı olduklarını anlatan Pegida yöneticileri Alman kültürünün korunması gerektiğini vurgulamaktadır.²³ Pegida'yı destekleyenler Almanya'da var olan siyasi partileri kendilerine hedef olarak eleştirmektedir. Örneğin; Suriye'den Almanya'ya gelen 20.000 mülteci Pegida sempatanlarını rahatsız etmekte, Suriyeli mültecilere harcanacak paraların ülkedeki ekonomik açıdan zor durumda olan Almanlara harcanma-

19 Landeszentrale für Politische Bildung Baden-Württemberg, <http://www.lpb-bw.de/pegida.html>, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 02.04.2015.

20 Christin Bohmann, Pegida spricht aus, was die Leute denken, http://www.mdr.de/mdr-aktuell/pegida-interview-extremismusforscher100_cpage-7_zc-5f8e8344_zs-046016ee.html, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 07.03.2015.

21 Politika ve medya ilişkisi için bkz.; Mehmet Seyfettin Erol ve Emre Ozan, "Uluslararası Krizler ve Medya: Dış Politika Kriz Yönetiminde Medyanın Rolü Üzerine Bir Deneme", Krizler ve Kriz Yönetimi, (ed.) Mehmet Seyfettin Erol ve Ertan Efeğil, Ankara: Barış Kitabevi, 2012, s. 123-145.

22 Pegida legt zu: 15.000 Anhänger in Dresden unterwegs, http://www.mdr.de/sachsen/pegida-proteste-dresden100_zc-f1f179a7_zs-9f2fcd56.html, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 05.03.2015.

23 Gideon Böss, Deutsche Streitkultur, Pegida und der Islam, <http://boess.welt.de/2015/01/07/deutsche-streitkultur-pegida-und-der-islam/>, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 02.04.2015.

Gazi

Akademik
Bakış

283

Cilt 8 Sayı 16
Yaz 2015

sı gerektiği vurgulanmaktadır.²⁴ Esasen Pegida hareketi Almanya'da tarihsel süreçte de örneği yaşanmış olan bir başkaldırı hareketi olarak ifade edilebilir. 1966-1969 yılları arasında Almanya'da CDU ve SPD tarafından oluşturulan Büyük Koalisyon hükümeti dönemde Almanya'da nasıl parlamento dışı muhalefet ortaya çıktıysa 2013 yılında kurulan CDU-SPD Büyük Koalisyon hükümetine karşı Parlamento'da muhalefet yapacak siyasi partiler etkili olamadığı için de parlamento dışı bir muhalefet olarak Pegida ortaya çıkmıştır.²⁵ Pegida hareketinin kendine hedef olarak seçtiği diğer bir alan da medyadır. Pegida, Alman basınına "lügenpresse" yani yalancı basın olarak adlandırmaktadır. Pazartesi yürüyüşlerine katılan göstericiler Alman medyası tarafından bilinçli olarak yanlış ifade edildiklerini söylemektedir. Bununla birlikte tüm katılımcılara aşırı sağcı ve ırkçı oldukları iftirasının atıldığı belirtilmektedir.²⁶ Bu nedenle Pegida yöneticileri yalancı basın olarak ifade ettikleri medyaya konuşmama ve röportaj vermeme kararı almıştır. Bunun yanı sıra Pegida katılımcılarının %65'i kendileriyle yapılmak istenilen anketlere protesto amacıyla katılmamışlardır.²⁷

Dresden Üniversitesi'nin Ocak 2015'te yayınladığı Pegida anketi sonuçları incelendiğinde Pegida hareketine destek veren insanların genel profili şu şekilde ortaya çıkmaktadır:²⁸

- Orta ekonomik sınıftan,
- İyi bir eğitim düzeyine sahip,
- Meslek sahibi,
- Saksonya eyaleti baz alındığında iyi bir maaşa sahip,
- Ortalama 48 yaşında,
- Çoğunluğu erkek,
- Hiçbir partiye bağlı olmayan,
- Hiçbir dini inanca bağlı olmayan,
- Dresden ya da Saksonya eyaletinde yaşayan kişiler.

Katılımcıların %70'i işsiz ya da emekli değil, çalışan insanlardan oluşmaktadır. Pegida'ya gönül veren katılımcıların ancak %25'i İslam'ı bir tehdit

24 Landeszentrale für Politische Bildung Baden-Württemberg, <http://www.lpb-bw.de/pegida.html>, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 02.04.2015.

25 HenryBernhard, PEGIDA, EineneueAPOinOstdeutschland? http://www.deutschlandradiokultur.de/pegida-eine-neue-apo-in-ostdeutschland.976.de.html?dram%3Aarticle_id=310694, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 03.04.2015.

26 Jurek Skrobala, Pegida-Kampfbegriffe: Vokabular wie bei Goebbels, Spiegel Online Kultur 12.01.2015, <http://www.spiegel.de/kultur/gesellschaft/pegida-kampfbegriffe-was-verbirgt-sich-hinter-der-rhetorik-a-1011755.html>, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 05.04.2015.

27 Landeszentrale für Politische Bildung Baden-Württemberg, <http://www.lpb-bw.de/pegida.html>, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 05.04.2015.

28 Hans Vorländer, Wer geht warum zu PEGIDA-Demonstrationen? Technische Universität Dresden, <http://tu-dresden.de/aktuelles/news/Downloads/praespeg>, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 05.04.2015.

Görüş

ve korku unsuru olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Pegida'ya neden katılıyorsunuz sorusuna siyasete yönelik memnuniyetsizlik şeklinde cevap verenlerin oranı %54 olmuştur. İkinci katılım nedeni olarak %20 oranında medyaya yönelik memnuniyetsizlik ve eleştiri belirtilmiştir. Siyasi açıdan memnuniyetsizliği cevap olarak gösteren katılımcıların %23'ü siyaset ve halk arasındaki mesafeden dolayı Pegida'ya katıldıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca bu grubun %20'si Almanya'nın uyguladığı iltica politikasından memnun olmadıkları için Pegida'ya sıcak baktıklarını açıklamışlardır.²⁹ Frank Richter tarafından Pegida hareketine destek verenler dört gruba ayrılmıştır. Bunlar:³⁰

- Holiganlar ve NPD sempatanları (Aşırı sağ görüşlü Almanya Ulusal Demokratik Partisi),
- Alman kültür ve gelenekleri için endişelenen insanlar,
- Almanya'nın iltica ve mülteci politikalarını beğenmeyenler,
- Toplumun başarısızları ve kaybedenleri.

Pegida'nın söylemlerini kısaca şu şekilde ifade edebiliriz:

1. Pegida, Almanya'nın İslamlaştığını savunmaktadır. Oysa Pegida'ya en çok katılımın olduğu Saksonya eyaletinde yaşayanların sadece % 0.1'i Müslümandır. Tüm Almanya'da 2010 sayılarına göre 4.5 Milyon Müslüman yaşamaktadır. Ayrıca yapılan tahminlere göre 2030 yılında Almanya'da toplam 5,5 milyon Müslüman yaşayacaktır. Bu rakam Almanya'nın genel nüfusun ancak %7'sine tekabül etmektedir.
2. Pegida tarafından Pazartesi yürüyüşlerinde seslendirilen temel bir slogan vardır: " Biz halkız". Bu slogan 1989 yılında Berlin Duvarı'nın yıkılma sürecinde Doğu Almanlar tarafından seslendirilen bir söylemdi. Pegida bu söylemi kullanarak 1989 yılına ve o dönemin dayanışma ve birlik duygusuna atıfta bulunmaktadır.
3. Pegida ülkedeki göçmenlerden ve mültecilerden rahatsızdır. Almanya'ya sığınmak zorunda kalan mültecilere Almanya tam anlamıyla bakarken yaşlı Almanların ekonomik durumunun iç açıcı olmadığı ifade edilmektedir. Her mülteciye aylık olarak 362 Avro verilmesi bağlamında Saksonya eyaletinde mültecilerin bir Alman vatandaşına maliyetinin yılda 1.630 Avro olduğu ifade edilirken bu duruma karşı çıkmaktadır.³¹

Pegida hareketi Aralık 2014'te kendini ve siyasetini ifade etmek amacıyla 19 maddelik bir manifesto yayınlamıştır. Bu manifestoda Pegida'nın savundu-

29 Ibid.

30 Landeszentrale für Politische Bildung Baden-Württemberg, <http://www.lpb-bw.de/pegida.html>, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 05.04.2015.

31 Elmas Topcu, PEGIDA: 'Son Alman fenomeni' hakkında bilmeniz gereken her şey 9 Soruda, <http://www.diken.com.tr/9-soruda-pegida-son-alman-fenomeni-hakinda-bilmeniz-gereken-sey/>, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 06.04.2015.

ğu ve reddettiği konular belirtilmiştir. Buna göre Pegida'nın savunduğu konular şu şekildedir:³²

- Suç işleyen mülteciler ve göçmenler hızla sınır dışı edilmelidir.
- Mülteciler merkezi bir yerde toplanmayıp tüm Alman eyaletlerine dağıtılmalıdır.
- Avrupa Birliği merkezi bir daire kurmalı ve mültecileri tespit edip ülkelere göre dağıtmalıdır.
- Emniyet birimlerine daha fazla bütçe ayrılmalıdır.
- Kadın düşmanı ve şiddet yanlısı ideolojiler reddedilmelidir.
- Kanada, İsviçre ve Güney Afrika modeli kontrollü göç politikası uygulanmalıdır.
- Halk önemli kararlara daha fazla dahil edilmelidir.
- Mülteci başvuruları kısa sürede karara bağlanıp sınır dışı edilecekler daha hızlı sınır dışı edilmeli, edilmeyenler daha çabuk Almanya'ya uyum sağlayacak kurslara yönlendirilmelidir.

Reddedilen konular:

- Dini veya siyasi radikallik.
- Hangi dinden olursa olsun nefret vaazı.
- Gettolar, paralel toplum yapısı, şeriat polisi gibi unsurlar.
- Alman Anayasası'nın terör örgütü ilan ettiği örgütlere silah yardımı.³³

Pegida'nın kullandığı İslamofobik söylemleri incelediğimizde Alman medyasının bu söylemlere katkıda bulunan bir tutum içerisinde olduğu söylenebilir. Maalesef Avrupa'da insanlar İslamiyet ile terör örgütleri arasında ayırım yapmayacak bir hale gelmektedir. Toplumda İslam'a karşı bir korku geliştirirken insanlar kendi yaşadıkları sosyo-ekonomik sorunların - işini kaybetme, ekonomik sıkıntıya düşme gibi- nedeni olarak İslamofobiyi görmektedir.³⁴ Pegida hareketi bir Doğu Almanya fenomeni olarak ortaya çıkmış olsa da sonraki dönemlerde İngiltere, Avusturya, Danimarka, Norveç, Çek Cumhuriyeti ve İsveç gibi ülkelerde de kendine toplum içinde bir yer bulmuştur. PEGİDA fenomeni daha sürecek mi yoksa bitecek mi bunu zaman gösterecek fakat Avrupa ülkelerinde aşırı sağcılık ve ırkçılık kolay kolay bitecek gibi durmamaktadır.

Sonuç

Avrupa'da son dönemde aşırı sağcı partiler sık sık kendilerinden söz ettirmeye başlamışlardır. Özellikle 2014 Avrupa Parlamentosu seçimleri göstermiştir ki

32 Positionspapier der PEGIDA file:///C:/Users/user/Downloads/pegida-positionspapier%20(3).pdf, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 10.03.2015.

33 Ibid.

34 Ayhan Kaya, PEGİDA Eylemlerinden Neler Öğrendik?, <http://www.sosyaldemokratdergi.org/2015/03/ayhan-kaya-pegida-eylemlerinden-neler-ogrendik/>, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 07.04.2015.

bugün birçok Avrupa Birliği üyesi ülkede aşırı sağcı partiler toplumun büyük bir kesiminden destek bulmakta ve oy oranlarını günden güne artırmaktadır. Aşırı sağcı partilerin Avrupa'nın siyasi arenasındaki varoluş süreçlerini incelediğimizde zaman zaman düşüşler yaşanmış olsa da genel olarak yükselen bir tablo ile karşı karşıya kalınmaktadır. Aşırı sağ partilerin seçim sonuçlarındaki oy artışı beraberinde yabancı düşmanlığı, ırkçılık ve İslamofobi gibi olguları da Avrupa gündemine yerleştirmiştir. Özellikle İslam karşıtlığı Avrupa ülkelerinde siyasi liderlerin seçim propagandalarında ve söylemlerinde başlıca unsur olarak ön plana çıkmıştır. Çıkarılan yasalar, yapılan referandumlar Avrupa'daki İslamofobi'nin ne denli yaygınlaştığının bariz örnekleri olmuştur. Avrupa'da göçmenlerin özellikle Müslüman göçmenlerin "ötekileştirilmesi" toplumsal açıdan bu durumu savunan ya da bu duruma karşı çıkan grupların çatışmalarına zemin hazırlamıştır. Avrupa'da çatışmalara ve güçlü tartışmalara yol açan söylemleri olan siyasi partilerin oy oranlarının yükselen bir grafikte seyretmesine rağmen siyasilerin bu duruma engel olmaya yönelik herhangi bir tutum ve çözüm arayışı içerisinde olmayışları da ayrıca dikkat çekmektedir. Avrupa Birliği'nin konu ile ilgilenen resmi kurum ve merkezlerinin raporlarında, Avrupa'da yabancı düşmanlığı bağlamında özellikle Müslümanlara yönelik ayrımcılık gözler önüne serilmiş olmasına rağmen bu hususta gerekli önlemlerin alınmayışı ya da alınan önlemlerin yetersizliği sorunun köklenecek devam etmesine neden olmaktadır. Bu bağlamda Avrupa'da göçmenlerin topluma uyum sağlamaları konusunda sosyal bütünleşme ve katılım politikalarının daha da geliştirilmesi, istihdam olanaklarının artırılması, eğitici faaliyetlerin teşvik edilmesi ve dinlerarası diyalog kapsamında etkili çalışmaların yürütülmesi gerekmektedir. Özellikle 11 Eylül olayları sonrasında iyiden iyiye Avrupa'da kendisine yer bulan İslamofobi konusunda gerekli tedbirlerin alınması artık bir zorunluluk halini almıştır. Zira Avrupa ülkelerinde İslam karşıtlığı konusunda gelinen son nokta toplumun ayaklanması şeklinde kendisini göstermektedir. Almanya'da başlayan ve daha sonra diğer Avrupa ülkelerine yayılan Pegida hareketi bu duruma somut bir örnek oluşturmaktadır. Pegida'nın Almanya hatta eski Doğu Almanya'da bir "fenomen" olarak ortaya çıkmış olsa da zamanla diğer Avrupa ülkelerine de yayılması sadece bir ülke ile sınırlı olmayacak kadar geniş bir destekçi kitlesi olduğunu dünyaya göstermiştir. Pegida hareketi özellikle Soğuk Savaşın bitmesiyle beraber Avrupa'da kendine yer bulan İslamofobi'yi kullanarak başta Almanya olmak üzere birçok Avrupa ülkesinde yabancı düşmanlığı ve ırkçılık söylemleriyle adından oldukça söz ettirmiştir. Pegida hareketine her sosyal ve ideolojik gruptan insanın destek verdiği görülmektedir. Savunucuları bu hareketi bir "halk hareketi" şeklinde tanıtmaya çalışsa da beslendikleri ırkçılık, göçmen karşıtlığı ve İslamofobi unsurlarıyla Pegida hareketinin çok da masum bir hareket olmadığı aşikardır. Avrupa Birliği üyesi ülkeler eğer söyledikleri gibi farklı kültürleri birer zenginlik olarak görüyorlarsa Pegida gibi hareketlerin oluşmasına fırsat vermemeli, İslam karşıtlığı, yabancı düşmanlığı ve ırkçılıkla anılan bir kıta olmamak için uğraşmalıdır.

Gazi

Akademik
Bakış

287

Cilt 8 Sayı 16
Yaz 2015

Kaynaklar

BAŞTÜRK Levent, “5 Soruda İslamofobinin Nedeni ve Yükselişi”, <http://www.yeniakit.com.tr/haber/5-soruda-islamofobinin-nedeni-ve-yukselisi-50689.html>, 4 Şubat 2015 (Çevrimiçi), Erişim Tarihi 03.03.2015.

BERNHARD Henry, PEGIDA, Eine neue APO in Ostdeutschland?, http://www.deutschlandradiokultur.de/pegida-eine-neue-apo-in-ostdeutschland.976.de.html?dram%3Aarticle_id=310694

BOHMANN Christin, Pegida spricht aus, was die Leute denken, http://www.mdr.de/mdr-aktuell/pegida-interview-extremismusforscher100_cpage-7_zc-5f8e8344_zs-046016ee.html

BÖSS Gideon, Deutsche Streitkultur, Pegida und der Islam, <http://boess.welt.de/2015/01/07/deutsche-streitkultur-pegida-und-der-islam/>

EROL Mehmet Seyfettin ve Emre Ozan “İdeoloji ve Dış Politika”, Dış Politika Analizinde Teorik Yaklaşımlar: Türk Dış Politikası Örneği, (ed.) Ertan Efeğil ve Mehmet Seyfettin Erol, Ankara: Barış Kitabevi, 2012, S. 347-375.

EROL Mehmet Seyfettin ve Emre Ozan, “Uluslararası Krizler ve Medya: Dış Politika Kriz Yönetiminde Medyanın Rolü Üzerine Bir Deneme”, Krizler ve Kriz Yönetimi, (ed.) Mehmet Seyfettin Erol ve Ertan Efeğil, Ankara: Barış Kitabevi, 2012, s. 123-145.

EUMC Annual Report, “Racism and Xenophobia in the EU Member States”, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/103-ar05p2en.pdf, 2005.

GUIBERNAU Montserrat, *Migration and The Rise of The Radical Right*, Policy Network Paper, Mart 2010.

HARTLEB Florian, “Gegen Globalisierung und Demokratie. Die NPD als eine neue soziale Bewegung im europäischen Kontext?”, *Zeitschrift für Parlamentsfragen*, 2009, s. 115-127.

İNANÇ Zeynep Songülen, Selvet Çetin, *Avrupa'nın Kendine Dönen Silahı: Dışlayıcılık ve Ayrımcılık*, SDE Analiz, Aralık 2011.

KAYA Ayhan, PEGİDA Eylemlerinden Neler Öğrendik? <http://www.sosyaldemokratdergi.org/2015/03/ayhan-kaya-pegida-eylemlerinden-neler-ogrendik/>

Landeszentrale für Politische Bildung Baden-Württemberg, <http://www.lpb-bw.de/pegida.html>

LOCHOCKI Timo, *Rechtspopulismus in Westeuropa Erklärungen für den Erfolg rechtspopulistischer Parteien in Westeuropa im Auftrag des Mediendienstes Integration*, Medien Dienst Integration Paper, Mayıs 2014.

ÖNER Selcen; “Avrupa’da Yükselen Aşırı Sağ, Yeni ‘Öteki’ler Ve Türkiye’nin AB Üyeliği”, *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, Cilt:13, No:1, 2014, s.163-184.

Görüş

ÖZSÖZ Melih, "2014 Avrupa Parlamentosu Seçimlerinin İlkleri, Enleri, Aşırıları, Kazananları ve Kaybedenleri", *İKV Değerlendirme Notu No: 84*, Haziran 2014.

Polis Akademisi, *Norveç'te Terör ve Breivik'in Manifestosu*, Uluslararası Terörizm ve Sınıraşan Suçlar Araştırma Merkezi, Kasım 2012.

POSITIONSPAPIER der PEGIDA, file:///C:/Users/user/Downloads/pegida-positionspapier%20(3).pdf

RODRIGUEZ-AGUILERA Cesáreo, "The Rise of The Far Right in Europe", *IEMD Mediterranean Yearbook*, 2014, s. 178-181.

SKROBALA Jurek, Pegida-Kampfbegriffe: Vokabular wie bei Goebbels, Spiegel Online Kultur 12.01.2015, <http://www.spiegel.de/kultur/gesellschaft/pegida-kampfbegriffe-was-verbirgt-sich-hinter-der-rhetorik-a-1011755.html>

TOPCU Elmas, PEGIDA: 'Son Alman fenomeni' hakkında bilmeniz gereken her şey 9 Soruda, <http://www.diken.com.tr/9-soruda-pegida-son-alman-fenomeni-hakkinda-bilmeniz-gereken-sey/>

VORLÄNDER Hans, Wer geht warum zu PEGIDA-Demonstrationen? Technische Universität Dresden, <http://tu-dresden.de/aktuelles/news/Downloads/praesp>

YANARIŞIK Oğuzhan, "Yükselen İrkçılık ve İslamofobi Gölgesinde Yaşayan Avrupa Türkleri: Almanya Örneği", *Yeni Türkiye*, No: 54, 2013, s. 2911-2917.

http://www.mdr.de/sachsen/pegida-proteste-dresden100_zc-f1f179a7_zs-9f2fcd56.html

Gazi

Akademik
Bakış

289

Cilt 8 Sayı 16
Yaz 2015